

ข่าวประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๑๑๔ สุขุมวิท ๒๓ แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ ๑๐๑๑๐ โทรศัพท์ ๐-๒๖๔๙-๕๐๐๐ ภายใน ๑-๕๖๖๖ โทรศัพท์/โทรสาร ๐-๒๒๕๔-๐๓๑๑

ข่าวจากหนังสือพิมพ์มติชน(กรอบบ่าย) ฉบับประจำวันที ๔ เดือนกุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๕๖ หน้า ๒๒ มูลค่า ๗๑๔,๖๐๐.

ศูนย์สารสนเทศและการประชาสัมพันธ์ ได้จัดระบบข่าวสื่อสิ่งพิมพ์ สนใจดูที่ได้ <http://news.swu.ac.th/newsclips/>

‘มศว’ ตะลุย ‘ฮูสตัน-ซานฟรานฯ’ ส่อง..เทรนด์ล่าสุด เรียนๆ เล่นๆ แบบ.. ‘มะกัน’

มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด

รายงาน พิเศษ

“สหรัฐอเมริกา” เป็นประเทศใหญ่ และเป็นผู้นำของโลกในหลายๆ ด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการทหาร เศรษฐกิจ วิทยาศาสตร์ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ที่มีสถาบันการศึกษาชั้นนำของโลกตั้งอยู่จำนวนมาก อาทิ มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด, มหาวิทยาลัยคอร์เนล, มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด เป็นต้น และด้วยความที่สหรัฐอเมริกาเป็นอันดับ 3 ของโลก รองจากรัสเซีย และแคนาดา มีประชากรหลายเชื้อชาติมากกว่า 3 แสนล้านคนอาศัยอยู่ จึงไม่แปลกใจที่ระบบการบริหารจัดการในหลายๆ ด้าน จะมีความแตกต่างไปตามบริบท และความจำเป็นของแต่ละพื้นที่ โดยเฉพาะด้านการศึกษา ที่แม้จะเป็นมหาอำนาจของโลก ก็ยังพบปัญหาในเรื่องของโอกาส และความเท่าเทียมเช่นเดียวกับประเทศอื่นๆ...

เมื่อเร็วๆ นี้ มีโอกาสบินลัดฟ้าติดตามคณะผู้บริหาร อาจารย์จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (มศว) และผู้บริหารโรงเรียนสาธิต ในสังกัดทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ 1.โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายประถม) 2.โรงเรียนสาธิต มศว ประสานมิตร (ฝ่ายมัธยม) 3.โรงเรียนสาธิต มศว ปทุมวัน 4.โรงเรียนสาธิต มศว องครักษ์ และ 5.โรงเรียนสาธิต การเรียนรู้สมเด็จย่า มศว แม่แจ่ม จ.เชียงใหม่ ไปศึกษาดูงานด้านการศึกษาใน 2 เมืองสำคัญๆ อย่างฮูสตัน (Houston) และซานฟรานซิสโก (San Francisco) เพื่อศึกษาระบบการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา รวมถึงระบบการบ่มเพาะครูเก่ง ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการเรียนการสอน

โดยครั้งนี้คณะเลือกไปดูงานโรงเรียนในเครือ Kipp 2 แห่ง คือ Kipp Sharp และ Kipp Explore ซึ่งถือเป็นโรงเรียนสำหรับเด็ก

บรรยากาศการเรียนการสอนใน Kipp Sharp ยากจน ที่ขาดโอกาสทางการศึกษา ขณะเดียวกัน ยังได้ไปดูโรงเรียนชั้นนำที่บ่มเพาะเด็กหัวกะทิอย่าง Kinkaid Lower school โรงเรียนขยายโอกาสอย่าง Neighborhood Centers รวมถึงมหาวิทยาลัยชั้นนำอย่าง มหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด

เริ่มจากโรงเรียนในเครือ Kipp คือ Kipp Sharp และ Kipp Explore โดยทั้ง 2 โรงเรียนเปิดสอนในระดับปฐมวัย และประถมศึกษา ตั้งอยู่ในเมืองฮูสตัน ซึ่งมีประชากรส่วนใหญ่เป็นชาวสเปน ดังนั้น การเรียนการสอนจึงเน้นทั้งภาษาอังกฤษ และภาษาสเปนเป็นหลัก ขณะ

เดียวกันยังเน้นเนื้อหาสำคัญอย่างคณิตศาสตร์ สังคมศาสตร์ และการเขียน

ภาพที่เห็นได้ชัดเจนนอกจากทั้ง 2 โรงเรียน คือ ความมีชีวิตชีวา กล้าแสดงออก แต่เป็นไปด้วย ความสุภาพเรียบร้อยของเด็ก เมื่อคุณลูกลงไป ยังพบความจริงที่ชัดเจนอีกว่า “ครู” คือหัวใจ สำคัญที่ทำให้เด็กเก่ง และกล้าแสดงออก หลัก ใหญ่อยู่ที่เทคนิควิธีการสอนของครูที่สามารถ ดึงดูดความสนใจจากนักเรียน ด้วยอุปกรณ์การ เรียนการสอนที่สามารถหาได้จากรอบตัว โดย ไม่จำเป็นต้องพึ่งพาเทคโนโลยีที่ทันสมัยมากนัก

การจัดการศึกษาของที่นี่ไม่ได้เน้นที่หน้าตา รูปแบบ แต่เน้นที่ตัวสาระเนื้อหาจริงๆ มีการ กำหนดเป้าหมาย ค่านิยม และกระบวนการไป สู่เป้าหมายที่ชัดเจน เช่น ค่านิยมของโรงเรียน Kipp Explore คือ BRIGHT ซึ่งขยายความ มาจาก B คือ Believe, R คือ Reach, I คือ Imagine, G คือ Give, H คือ Honour และ T คือ Treat โดยเป้าหมาย และกระบวนการเหล่านี้ จะถูกนำไปติดไว้ทุกจุดของโรงเรียน ตั้งแต่ประตู

ทางเข้า ห้องเรียน ห้องอาหาร ทางเดิน เพื่อให้ เด็กได้เกิดการซึมซับ รวมถึงการจัดกิจกรรมการ เรียนการสอนของครู จะมีความเชื่อมโยงกับค่า นิยมของโรงเรียนที่กำหนดไว้ด้วย

เมื่อเข้าไปสังเกตการเรียนการสอนในห้อง เรียนอย่างใกล้ชิดแล้ว จะเห็นว่ากิจกรรมการ เรียนการสอนส่วนใหญ่จะกระตุ้นจินตนาการ ของเด็ก โดยมีครูเป็นหัวใจสำคัญ ดังนั้น ครู ของที่นี่จึงต้องทำงานค่อนข้างหนัก เพราะจะ ต้องตื่นตัว คึกคักอยู่ตลอดเวลา ส่วนบรรยากาศ ในห้องเรียนก็เอื้อต่อการเติมแต่งจินตนาการ ความคิดของนักเรียน จนแทบจะไม่น่าเชื่อว่าทั้ง 2 แห่ง เป็นโรงเรียนสำหรับเด็กยากจนของที่นี่

ขณะที่ในโรงเรียน Kinkaid Lower school ซึ่งถือเป็นโรงเรียนของเด็กที่มาจากครอบครัว

ที่มีฐานะพอสมควร แต่สิ่งที่เหมือนกันคือ จะ กำหนดพันธกิจของโรงเรียนที่จะต้องเน้นใน 3 เรื่องหลัก คือ ความเป็นเลิศทางการศึกษา พฤติกรรมของนักเรียน และการค้นหาศักยภาพ และพัฒนาศักยภาพของเด็ก โดยที่เน้นมองว่า เรื่องการศึกษา ไม่จำเป็นต้องเน้นเนื้อหาสาระ วิชาการเสมอไป แต่การศึกษาหมายถึง กีฬา ดนตรี ศิลปะ ที่จะต้องผสมผสานกันอย่างลงตัว

นพ.เฉลิมชัย บุญยะลีพรรณ อธิการบดี มศว ได้ให้หลักของทรินิตี้ อธิบายภาพรวม ของการจัดการศึกษาในสหรัฐไว้อย่างน่าสนใจ ว่า สหรัฐมีนักเรียนทั้งหมด 53 ล้านคน คิด เป็น 1 ใน 6 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของ ประเทศ โดยที่นี้แบ่งโรงเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม คือโรงเรียนของรัฐบาล มีนักเรียนในสังกัด ถึง 88% ของเด็กทั่วประเทศ โรงเรียนที่อยู่ใน เครือของศาสนาต่างๆ ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่ม

โรมันคาทอลิก 10% ที่เหลือ 1-2% เป็นโรงเรียน เอกชน สิ่งที่ได้เรียนรู้เพิ่มขึ้นจากกลุ่มโรงเรียน Kipp ซึ่งถือเป็นส่วนหนึ่งของโรงเรียนรัฐบาล แต่มี “กฎบัตร” เป็นของตนเอง โดยกลุ่มนี้จะ เรียกว่า Charter School ที่รัฐจะเปิดโอกาส ให้ใครก็ตามที่มีความสนใจในการจัดการศึกษา เสนอโครงการเพื่อเปิดโรงเรียน แต่ขอไม่ใช้กฎ ระเบียบตามแบบโรงเรียนรัฐได้ ทำให้โรงเรียนมี อิสระในการจัดหลักสูตรตามต้องการ แต่จะต้อง ถูกรัฐประเมินว่าสามารถจัดการศึกษาได้ดีหรือไม่ จุดเด่นคือ ทำให้โรงเรียนสังกัดรัฐอื่นๆ เกิด การตื่นตัว และพัฒนาการแข่งขันในการจัดการ ศึกษามากขึ้น อีกประเด็นที่เห็นชัดคือ โรงเรียน นี้จะใช้งบประมาณในการจัดการศึกษาน้อยมาก แต่กลับจัดการศึกษาได้มีคุณภาพ

“สิ่งที่ Kipp ทำให้เห็นคือ เด็กมีกิริยามารยาท เรียบร้อยมาก ซึ่งขัดกับความเชื่อของไทยที่มัก บอกว่า เด็กชนเป็นเด็กฉลาด โดยโรงเรียนสาธิต มศว อยากพัฒนาให้เด็กเป็นแบบนี้ ประเด็น สำคัญอยู่ที่วิธีการสอนของครูที่จะไม่พูดอะไรใน เชิงลบ เช่น ครูจะไม่พูดว่าหยุดพูด หรือหยุด ขน แต่จะใช้วิธีมองตาครู สอนให้เด็กรู้จักการ ให้เกียรติโรงเรียน และให้เกียรติซึ่งกันและกัน”

สำหรับรูปแบบการเรียนการสอนของที่นี่กับ บ้านเรานั้น อธิการบดี มศว มองว่า “อเมริกา และไทยมีปัญหาเดียวกันคือ มีจำนวนเด็กมาก แต่มีครู และงบประมาณไม่พอ จุดต่างที่เห็นชัด คือ ครูที่นี่ทำงานหนักมากกว่าของไทย ครูที่นี่ต้อง ตื่นตัวหัวค่ำ ถึงโรงเรียนก่อนเจ็ดโมงเช้า ไม่ออก จากโรงเรียนก่อนห้าโมงเย็น ใช้เวลาทั้งหมดเพื่อ เตรียมการสอน โดยครูจะต้องเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา รวมถึงมีระบบที่เลี้ยงที่คอยดู และประเมิน

การสอนของครู ทำให้ครูเห็นจุดอ่อนจุดแข็งของ ตนเอง เพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนาการสอน ของตนเอง”

แต่หากจะมองในเรื่องของรายได้แล้ว ครู ที่นี่ก็ถือว่ามียาได้น้อยกว่าอาชีพอื่นๆ ดังนั้น เงินเดือนจึงอาจจะยังไม่ใช่ว่าปัจจัยสำคัญที่ทำให้ ครูตั้งใจสอน สิ่งที่จะต้องปรับคือ กระบวนการ พัฒนา และบ่มเพาะครูของไทย ผู้บริหาร กระทรวงศึกษาธิการ (ศธ.) คงต้องมองภาพรวม ในการแก้ปัญหา ไม่ใช่มองเฉพาะว่าครูเงินเดือน น้อย ครูมีหนี้สินเยอะ แล้วไปเพิ่มเงินเดือนให้ ครูเท่านั้น แต่อาจจะต้องดึงความร่วมมือจาก ภาคส่วนต่างๆ มาร่วมการจัดการศึกษาให้มากขึ้น

เช่น อเมริกาจัดโครงการ Teach for America ที่ทำให้คนเก่ง ได้ค้นหาตัวเอง ที่เปิด โอกาสให้คนที่ไม่ได้เรียนในวิชาชีพครูสามารถ เข้าอบรม เข้าไปสอนในโรงเรียน และสามารถ ใช้ประสบการณ์ดังกล่าวไปเรียนต่อปริญญาโท ได้ โดยไม่จำกัดว่า จะต้องเรียนในสาขาด้านการ ศึกษาเท่านั้น ตรงนี้สามารถดึงคนเก่งที่ไม่เคยคิด จะเป็นครูให้มาเป็นครูได้พอสมควร น่าสนใจว่าถ้า เราจะแก้ปัญหาที่ซับซ้อนมากๆ จะต้องดึงความ ร่วมมือจากหลายภาคส่วน ทั้งภาครัฐ เอกชน และมหาวิทยาลัย ที่จะต้องมีความเชื่อมโยงกัน

ด้าน นางประพันธ์ศิริ สุเสารักษ์ คณบดีคณะ ศึกษาศาสตร์ มศว อธิบายถึงระบบการเรียน การสอน หลังจากได้ดูงานของมหาวิทยาลัย สแตนฟอร์ดว่า จากการพูดคุยกับผู้เชี่ยวชาญด้าน Teacher Learning พบว่าระบบการสอนแบบให้ นักเรียนเป็นศูนย์กลาง หรือ Child-Centered ใช้ได้เฉพาะบางโอกาส การสอนจริงๆ ต้องใช้ Teacher-Centered หรือให้ครูเป็นศูนย์กลาง ไปพร้อมๆ กันด้วย โดย Child-Centered ควร จะใช้ในสถานการณ์ที่ต้องการให้เด็กได้ค้นคว้า หาความรู้ด้วยตนเอง แต่ในเรื่องของวิธีการ สอน หรือเรื่องทางวิชาการจะต้องใช้ Teacher Center ควบคุมทำให้เกิดการเรียนรู้ ดังนั้น ครูที่ดีจะต้องจัดสถานการณ์ และจะต้องรู้ว่า เรื่องนี้ต้องสอนอย่างไร ขณะเดียวกันยังได้ไป ดูโรงเรียนอนุบาลในสังกัดของมหาวิทยาลัยสแตนฟอร์ด ซึ่งกำลังก่อตั้งขึ้น โดยให้สิทธิลูก หลานของบุคลากรในมหาวิทยาลัย และชุมชน ใกล้เคียงได้เข้ามาเรียน และที่นี่ยังเป็นห้อง แล็บในการวิจัยเกี่ยวกับการสอนของนักศึกษา ปริญญาโท ซึ่งการสอนจะต่างกับโรงเรียน ในเครือ Kipp ที่สอนโดยเน้นเรื่องภาษาและ คณิตศาสตร์ แต่ที่นีสอนเล่นอย่างเดียว เพราะ พยายามจะวิจัยว่าการเล่นทำให้เกิดการเรียนรู้ ที่ดีได้ โดยการเรียนรู้ลักษณะนี้ที่กำลังนิยมใน ประเทศแถบยุโรป ซึ่งขัดกับแนวทางที่ใช้ใน

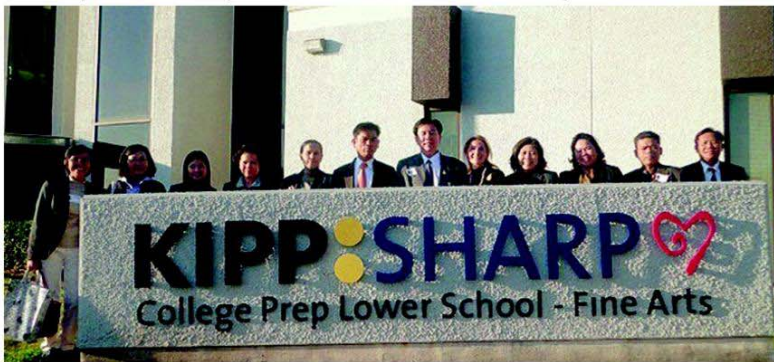
อธิการบดี มศว และผู้บริหาร เยี่ยมชมห้องเรียน

นางสุภาภักดิ์ ประมาธิกุล ทักทายเด็ก

สรุปบทเรียน

ดูงานที่ Kipp Sharp

ประเทศสหรัฐอเมริกา

“เท่าที่ดูการเรียนแบบนี้ เด็กจะเรียนอย่างมีความสุข มีชั่วโมงกิน ชั่วโมงเล่น ชั่วโมงดนตรี จะไม่มีคำว่าชั่วโมงเขียน ชั่วโมงอ่าน แต่สิ่งเหล่านี้จะสอดแทรกเข้าไปเล็กๆ น้อยๆ ในชั่วโมงต่างๆ ถือว่าเป็นอีกแนวคิดหนึ่ง ดังนั้น ถ้าถามว่าการศึกษาในเมืองไทย ควรจะมีทิศทางการเรียนการสอนอย่างไร ก็น่าจะต้องทำวิจัยเพื่อสรุปหาแนวทางที่เหมาะสม เพราะหากเราไปนำรูปแบบจากประเทศอื่นๆ มาทำตาม ก็ไม่แน่ใจว่าจะเหมาะสมหรือไม่ เพราะในสหรัฐอเมริกายังมีแนวคิดการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน” คณบดีคณะศึกษาศาสตร์ มศว กล่าว

ขณะเดียวกัน ยังพบว่าสหรัฐเองก็ประสบปัญหาขาดแคลนครูเช่นเดียวกับไทย แต่มีปัจจัยที่ต่างกัน โดยในสหรัฐมีคนที่สนใจเรียนครูน้อย ดังนั้น ต้องจัดโครงการต่างๆ อาทิ โครงการ

Teach for America เพื่อดึงคนเก่งมาเป็นครู โดยจัดอบรม ฝึกภาคปฏิบัติอย่างเข้มข้น และจูงใจโดยเปิดโอกาสให้ใช้ประสบการณ์ฝึกสอนเข้าเรียนต่อในระดับปริญญาโทได้ทุกสาขา แต่ประเทศไทยมีคนสนใจ และเลือกเรียนครูจำนวนมาก แต่เมื่อเรียนจบไปแล้ว กลับไม่มีอัตราบรรจุครู จำนวนครูเหลือน้อย เพราะรัฐบาลไม่ให้อัตราบรรจุครู กลายเป็นปัญหาขาด ขณະที่เด็กที่เข้าโครงการ Teach for America จำนวนมาก ไม่เลือกเป็นครูต่อ แต่ไปทำอาชีพอื่น

ดังนั้น กระบวนการผลิตครูต้องเริ่มจากใจรักจริงๆ มองว่าระบบการผลิตครูของไทยน่าจะดีกว่าอเมริกาพยายามทำโครงการ Teach for America เอาคนดีๆ เก่งๆ มาเป็นครู แต่ในที่สุดหลายๆ คนก็ไม่ได้เป็นครูต่อ โดยที่อเมริกาต้องทำแบบนี้เพราะขาดแคลนครู หรือมีคนเรียนด้านการศึกษาน้อย แต่ประเทศไทยไม่ใช่ เพราะไทยมีคนอยากเป็นครู

แต่อัตราที่จะบรรจุครูกลับขาดแคลน เลยนอกว่าครูขาดเหมือนกัน แต่ไม่เหมือนกัน

การได้ติดตามคณะผู้บริหาร มศว มาดูงานครั้งนี้ ถือเป็นการเปิดโลกการศึกษาอีกมุม ที่ทำให้รู้ว่าแม้แต่ในประเทศที่เจริญที่สุดอย่างอเมริกา ยังมีปัญหาการจัดการศึกษาที่หลากหลาย ทั้งราย จน และด้อยโอกาส ซึ่งแต่ละปัญหามีวิธีการแก้ไขในรูปแบบที่ต่างๆ กัน

ที่สำคัญความเหมาะสมไม่ได้ขึ้นอยู่กับว่าเรานำรูปแบบ หรือระบบที่ดีที่สุดของประเทศนั้นประเทศนี้เข้ามาใช้ได้ทันที แต่ต้องย้อนกลับมามองที่ระบบ และบริบทแวดล้อมของบ้านเราเป็นสำคัญด้วย

เพราะสิ่งที่ดีที่สุดของประเทศหนึ่ง อาจไม่ใช่สิ่งที่เหมาะกับอีกประเทศหนึ่งก็ได้...

เบญจมาศ เกกนิชะ

